

FACULTATEA DE TEOLOGIE ORTODOXĂ

Departamentul de Teologie

Descrierea postului scos la concurs:

Postul: Lector universitar, poz. 29,

Disciplinele: *Studiul Noului Testament; Limba greacă; Cult și cultură.*

Domeniul științific: *Teologie*

Tematica probelor de concurs, inclusiv a prelegerilor, cursurilor sau altor asemenea sau tematicile din care comisia de concurs poate alege tematica probelor susținute efectiv:

1. Istoria textului Noului Testament
2. Istoria canonului Noului Testament
3. Evanghelia după Matei – isagogie și teologie
4. Evanghelia după Marcu – isagogie și teologie
5. Evanghelia după Luca – isagogie și teologie
6. Evanghelia după Ioan – isagogie și teologie
7. Substantivul grec și declinarea sa
8. Clasele pronominale grecești
9. Conjugarea verbelor tematice grecești la modul indicativ
10. Biblie și cult. Noul Testament în Sfânta Liturghie
11. Evanghelie și cultură. Principalele traduceri ale Bibliei în limba română

Bibliografie selectivă: *Biblia sau Sfânta Scriptură*, cu binecuvântarea P.F. Daniel, cu aprobarea Sf. Sinod, Ed. IBMBOR, București, 2008; *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ediție Jubiliară a Sfântului Sinod, tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române; versiune diortosită după Septuaginta, redactată și adnotată de Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscopul Clujului, București, 2001; *Novum Testamentum Graece cum apparatu critico curavit, novis curis elaboraverunt*, Edited by Erwin Nestle, Barbara Aland, Kurt Aland, Johannes Karavidopoulos, Carlo M. Martini, 27th Edition, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 2006; BARBU-BUCUR, Prof. dr. Sebastian, „Cântarea de cult în Sfânta Scriptură și Sfânta Scriptură în cântările Bisericii Ortodoxe”, ST 5/1988, pp. 86-102; BRECK, John, *Puterea Cuvântului în Biserica dreptmăritoare*, Ed. IBMBOR, București, 1999; IDEM, *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii*, Ed. Patmos, Cluj-Napoca, 2003; CARREZ, Maurice, *Grammaire Grecque du Nouveau Testament (avec exercices et plan de travail)*, Sixième Edition, Labor et Fides, Genève, 1985; CARREZ, Maurice; MOREL, François, *Dicționar grec-român al Noului Testament*, traducere de Gheorghe Badea, Societatea Biblică Interconfesională din România, București, 1999; CIUREA, Mihai, *Istoria textului Noului Testament. De la manuscris la edițiile tipărite*, Ed. Universitaria, Craiova, 2011; IDEM, *Limba greacă neotestamentară. Koinē dialektos*, Ed. Universitaria/ Ed. Mitropolia Olteniei, Craiova, 2016; COMAN, Pr. prof. dr. Constantin, *Biblia în Biserică. Studii de ermineutică biblică și eseuri pe teme biblice*, Ed. Bizantină, București 1997; IDEM, *Erminia Duhului. Texte fundamentale pentru o ermineutică biblică ortodoxă*, Ed. Bizantină, București, 2002; DRAGOMIR, Pr. drd. Nicolae, „Folosirea Sfintei Scripturi în cultul creștin ortodox”, BOR 7-8/1980, pp. 719-731; IDEM, „Studiu istorico-liturgic privind textele biblice din cărțile de cult ale Bisericii Ortodoxe”, ST 3-4/1981, pp. 207-268; FELMY, Karl Christian, *De la Cina de Taină la Dumnezeiasca Liturghie a*

Bisericii Ortodoxe. Un comentariu istoric, Ediția a II-a, Trad. de Pr. prof. Ioan I. Ică, Ed. Deisis, Sibiu, 2008; GEORGESCU, Constantin, *Manual de greacă biblică*, Ed. Nemira, București, 2011; KARAVIDOPOULOS, Ioannis, *Comentariu la Evanghelia după Marcu*, Ed. Bizantină, București, 2005; MELNICIUC-PUICĂ, Pr. dr. Ilie, *Evanghelia după Luca*, Ed. Euristica, Iași, 2004; IDEM, „Lecturile biblice din cadrul Sf. Liturghii în creștinismul oriental”, *Pleroma* 1/2008, pp. 87-112; MIHOC, Vasile, MIHOC, Daniel, MIHOC, Ioan, *Introducere în Studiul Noului Testament*, Vol. I, Ed. Teofania, Sibiu, 2001; MIHOC, Vasile, *Sfânta Evanghelie de la Ioan, introducere și comentariu*, Vol. I, Ed. Teofania, Sibiu, 2003; MIRCEA, Pr. Dr. Ioan, *Dicționar al Noului Testament*, Ed. IBMBOR, București, 1995; NICOLAESCU, Diac. prof. N. Ion, „Sfânta Scriptură în Biserica noastră”, *ST* 5-6/1974, pp. 333-342; RĂDUCĂ, Pr. asist. Vasile, „Sfânta Scriptură în cultul Bisericii Ortodoxe”, *GB* 3-4/1992, pp. 53-56; SCRIMA, André, *Comentariu integral la Evanghelia după Ioan*, Ed. Humanitas, București, 2008; SF. CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Comentariu la Evanghelia Sfântului Ioan*, PSB 41, Ed. IBMBOR, București, 2000; SF. TEOFILACT AL BULGARIEI, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Matei*, Ed. Sophia, București, 2002; IDEM, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Luca*, Ed. Sophia, București, 2007; IDEM, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Marcu*, Ed. Sophia, București 2008; IDEM, *Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Ioan*, Ed. Sophia, București, 2009; STAMATOIU, Dionisie, *Cele patru Sfinte Evanghelii. Noțiuni introductive și comentariu*, Ed. Universitaria, Craiova, 2000; IDEM, *Noțiuni introductive de Studiul Noului Testament*, Ed. a II-a, Ed. Universitaria, Craiova, 2002; ȘTEF, Felicia, *Manual de limba greacă*, Ed. Humanitas, București, 1996; TIPEI, John F., *Limba greacă a Noului Testament*, Ed. Cartea Creștină, Oradea, 2002; TOFANĂ, Stelian, *Introducere în Studiul Noului Testament. Vol. I. Text și Canon. Istoria Epocii Noului Testament*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2000; IDEM, *Introducere în studiul Noului Testament, Evangheliile după Matei și Marcu, Documentul „Quelle”*, Volumul II, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002; IDEM, *Introducere în studiul Noului Testament, Evangheliile după Luca și Ioan, Problema Sinoptică*, Volumul III, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2002; VIZITIU, Pr. Visarion, „Noul Testament în Sfânta Liturghie”, *TV* 4-6/2012, pp. 53-93.

Descrierea postului scos la concurs:

Postul: Lector universitar, poz. 30,

Disciplinele: *Teologie liturgică; Teologie dogmatică și simbolică; Teologie liturgică și erminie; Estetica artelor vizuale; Spiritualitate Ortodoxă: Ascetică și Mistică.*

Domeniul științific: *Teologie*

Tematica probelor de concurs, inclusiv a prelegerilor, cursurilor sau altor asemenea sau tematicile din care comisia de concurs poate alege tematica probelor susținute efectiv:

1. Experiența teologică a liturgicului. Repere metodologice
2. Teologia spațiului liturgic
3. Mișcarea liturgică: istorie și înțeles
4. Dezvoltarea *Tipicului* în Răsărit
5. Introducere în perioada Triodului
6. Experiența Cuvântului în *Vechiul Testament* – abordare dogmatică
7. Formarea vocabularului hristologic
8. Introducere în eclesiologia ortodoxă
9. *Filioque* – abordare istorică și dogmatică

10. Fecioara Maria în lumina Sfințelor Scripturi
11. Antropologia răsăriteană
12. Purificarea și tămăduirea
13. Desăvârșirea omului prin îndumnezeire
14. Teorii asupra artei în paradigma grecească
15. Frumosul și lumina în arta bisericească

Bibliografie selectivă: Teologie Liturgică: Alexander SCHMEMANN, *Eucharistia – Taina Împărăției*, traducere de pr. Boris RĂDULEANU, București, Editura Anastasia, 1993; IDEM, *Introducere în teologia liturgică*, ierom. Vasile BĂRZU, București, Editura Sophia, 2002; IDEM, *Pentru viața lumii. Sacramentele și Ortodoxia*, traducere de pr. Aurel JIVI, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 2001; Christos YANNARAS, *Libertatea moralei*, traducere de Mihai CANTUNIARI, București, Editura Anastasia, 2004; Ciprian-Ioan STREZA, *Realism și simbolism liturgic în Mystagogia Sfântului Maxim Mărturisorul. Text, traducere, comentariu teologic*, Sibiu, Editura Andreiana, 2009; Dom Gregory DIX, *The Shape of the Liturgy*, Glasgow, The University Press, 1949; Everett FERGUSON, *Early Church at Work and Worship*, vol. 1: *Ministry, Ordination, Covenant, and Canon*, Cambridge, James Clarke and Co, 2014; Ioanis FOUNDOULIS, *Dialoguri liturgice*, vol. 1, traducere de Victor MANOLACHE, București, Editura Bizantină, 2009; IDEM, *Dialoguri liturgice*, vol. 2, traducere de Victor MANOLACHE, București, Editura Bizantină, 2009; Jean DANIELÉLOU, *Les symboles chrétiens primitifs*, Éditions du Seuil, 1961; Jean-Claude LARCHET, *Viața sacramentală*, traducere din limba franceză de M. BOJIN, București, Editura Basilica, 2015; John BRECK, *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii*², Cluj-Napoca, Editura Patmos, 2008; Joseph LÉCUYER, *Le Sacrement de L'ordination. Recherche historique et théologique*, Paris, Beauchesne, 1982; Juan MATEOS, *Celebrarea cuvântului în liturgia bizantină – studiu istoric*, traducere de Cezar LONGIN, Cluj-Napoca, Editura Renașterea, 2007; Paul EVDOKIMOV, *Vârstele vieții spirituale*, traducere de pr. prof. Ion BUGA, București, Editura Christiana, 1993; Pr. prof. Dumitru STĂNILOAE, *Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, , traducere de Maria-Cornelia ICĂ jr., Sibiu, Editura Deisis, 2003; IDEM, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*², coll. *Scrieri*, vol. 3, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2004; Pr. prof. Ene BRANIȘTE, *Liturgica generală*³, vol. I, Galați, Editura Episcopiei Dunării de Jos, 2002; Pr. prof. Petre VINTILESCU, *Istoria Liturghiei în primele trei veacuri*, București, Editura Nemira, 2001; IDEM, *Liturghierul explicat*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1998.

Teologie Dogmatică Ortodoxă: Aloys GRILLMEIER, *Christ in Christian Tradition*, vol. 1: *From the Apostolic Age to Chalcedon (451)*², translated by John BOWDEN, Atlanta, John Knox Press, 1975; Arhid. conf. Ionel UNGUREANU, *Persoană și ethos. Înțelegeri de etică teologică ortodoxă*, Iași, Editura Doxologia, 2013; Guido M. BERNDT și Roland STEINACHER (ed.), *Arianism: Roman Heresy and Barbarian Creed*, Farnham, Surrey, Ashgate Publishing, 2014; IPS prof. Ierotheos VLACHOS, *Dogmatica empirică a Bisericii Ortodoxe Sobornicești după învățăturile prin viu grai ale Părintelui Ioannis Romanidis*, vol. I: *Dogmă-Morală-Revelație*, traducere de Tatiana PETRACHE, Iași, Editura Doxologia, 2014; IPS prof. Irineu POPA, *Iisus Hristos este Același, ieri și azi și în veac*, Craiova, Editura Mitropolia Olteniei, 2010; James D. G. DUNN, *Unity and Diversity in the New Testament – An Inquiry into the Character of Earliest Christianity*³, London, SCM Press, 2006; James H. CHARLESWORTH, *The Messiah. Developments in Early Judaism and Christianity*, Minneapolis, Fortress Press, 1992; Jaroslav PELIKAN, *Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei*, vol. 1: *Nașterea tradiției universale (100-600)*, traducere de Silvia PALADE, Iași, Editura Polirom, 2004; Joachim BECKER, *Messianic expectation in the Old*

Testament, Edinburgh, Editura T. & T. Clark, 1980; Margaret M. MITCHELL și Frances M. YOUNG (ed.), *The Cambridge History of Christianity*, vol. 1: *Origins to Constantin*, Cambridge, Cambridge University Press, 2006; Moshe IDEL, *Fiul lui Dumnezeu și mistica Evreiască*, traducere de Maria-Magdalena ANGHELESCU, București, Editura Polirom, 2010; Oscar CULLMAN, *The Christology of the New Testament*, translated by Shirley GUTHRIE and Charles A. M. HALL, Philadelphia, The Westminster Press, 1963; Pr. prof. Andrew LOUTH, *Introducere în teologia ortodoxă*, traducere Dragoș MĂRȘANU, Iași, Editura Doxologia, 2014; Pr. prof. Dumitru STĂNILOAE, *Teologia Dogmatică Ortodoxă (II)*, ediția a IV-a, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, 2010; Pr. prof. Ioan G. COMAN, „Și Cuvântul Trup S-a făcut”. *Hristologie și mariologie patristică*, Timișoara, Editura Mitropoliei Banatului, 1993; Pr. prof. Ion BRIA, *Iisus Hristos*, București, Editura Enciclopedică, 1992; Pr. prof. John BEHR, *Formarea Teologiei Creștine*, vol. 1: *Drumul spre Niceea*, traducere de Mihail G. NEAMȚU, București, Editura Sophia, 2004; Pr. prof. John BEHR, *Taina lui Hristos. Viața în moarte*, traducere de Gheorghe FEDOROVICI, București, Editura Sophia, 2006; Pr. prof. John MEYENDORFF, *Teologia bizantină*, traducere de pr. conf. Alexandru STAN, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1996; Pr. prof. Nicolae NEAGA, *Hristos în Vechiul Testament*, Cluj-Napoca, Editura Renașterea, 2004; Prof. Paul EVDOKIMOV, *Ortodoxia*, traducerea de IPS Irineu POPA, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1996; Stanley E. PORTER, *The Messiah in the Old and New Testaments*, Cambridge, Editura Grand Rapids, 2007; Diac. asist. Ion CARAZA, „Simbolul Niceo-Constantinopolitan în viața și spiritualitatea Bisericii”, în: *Ortodoxia*, vol. 33 (1981), nr. 3, p. 433-41; Frank J. MATERA, „Christ in the Theologies of Paul and John: A Study in the Diverse Unity of New Testament Theology”, în: *Theological Studies*, vol. 67 (2006), nr. 2, pp. 237-56; George A. GUNN, „Psalm 2 and the Reign of the Messiah”, în: *Bibliotheca Sacra*, vol. 169 (2012), p. 427-42; Henrik Pontoppidan THYSSEN, „Philosophical Christology in the New Testament”, în: *Numen*, vol. 53 (2006), nr. 2, pp. 133-76; IPS Irineu Ion POPA, „Dogmele și mărturisirile de credință ale Bisericii – sensul apofatic și raționalitatea lor mai presus de rațiune”, în: *Mitropolia Olteniei*, vol. LXIV (2012), nr. 9-12, pp. 9-27. **Teologie liturgică și erminie:** Pr. prof. Vasile VLAD, *Dimensiunea liturgică a vieții religios-morale*, Arad, Editura Universității Aurel Vlaicu, 2009; Prof. Paul EVDOKIMOV, *Ortodoxia*, traducerea de IPS Irineu POPA, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1996; Robert TAFT, *Beyond East and West. Problems in Liturgical Understanding²*, Roma, Pontifical Oriental Institute, 1997; IDEM, *Ritul bizantin – scurtă istorie*, traducere de Dumitru VANCA și Alin MEHES, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2008; IDEM, *The Liturgy of the Hours in East and West. The Origins of the Divine Office and Its Meaning for Today*, Collegeville, The Liturgical Press, 1985; Sfântului Maxim Mărturisitorul, *Mistagogie despre sfânta biserică și sfânta Sinaxă II, 1*, traducere de diac. I. ICA Jr., în: *De la Dionisie Areopagitul la Simeon al Tesalonicului. Integrala comentariilor liturgice bizantine. Studii și texte*, Sibiu, Editura Deisis, 2011. **Estetica artelor vizuale:** Alexandru DIMA, *Gândirea românească în estetică*, Cluj, Editura Dacia, 2003; Ardenne, Paul, *Art l' âge contemporain*, Paris, Éditions du Regard, 1997; Aristotel, *Poetica*, București, Editura IRI, 1998; Aristotel, *Poetica*, București, Editura IRI, 1998; Benedetto CROCE, *Estetica privită ca știința și lingvistica generală*, București, Editura Univers, 1971; Claude FRONTISI (coord.), *Istoria vizuală a artei*, București, Editura Rao, 2004; Clive CAZEAUX (ed.), *The Continental Aesthetics Reader*, London and New York, Routledge, 2000; F. W. J. SCHELLING, *Filosofia artei*, București, Editura Meridiane, 1992; Fr. E. SCHLEIERMACHER, *Hermeneutica*, Editura Polirom, Iasi, 2000; G. W. F. HEGEL, *Prelegeri de estetică*, vol. I-II, București, Editura Academiei, 1966, 1972; Guido MORPURGO-TAGLIABUE, *Estetica contemporană*, vol. 1-2, București, Editura Meridiane,

1976; Hans BELTING, *L'histoire de l'art est-elle finie*, Nîmes, Éditions J. Chambon, 1989; Hans-Georg GADAMER, *Adevăr și metodă*, București, Editura Teora, 2001; Hippolyte TAINÉ, *Filosofia artei*, București, Editura Meridiane, 1991; Immanuel KANT, *Critica Facultății de Judecare*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1981; Jan BIALOSTOCKI, *O istorie a teoriilor despre artă*, București, Editura Meridiane, 1977; Ludwig WITTGENSTEIN, *Leții și convorbiri despre estetică, psihologie și credința religioasă*, București, Editura București, Humanitas, 2004; Martin HEIDEGGER, *Originea operei de artă*, București, Editura Humanitas, 1995; Mikel DUFRENNE, *Fenomenologia experienței estetice*, București, Editura Meridiane, 1976; Monroe BEARDSLEY, *Aesthetics: Problems in the Philosophy of Criticism*, Indianapolis, Hakett Publishing Company, 1981; Nicolai HARTMAN, *Estetica*, București, Editura Univers, 1974; Nicolas BOURRIAUD, *Esthétique relationnelle*, Paris, Éd. Les presses du réel, 1998; Paul RICOEUR, *Eseuri de hermeneutică*, Editura Humanitas, București, 1995; Platon, *Opere complete*, vol. I, București, Editura Humanitas, 2001; Platon, *Opere complete*, vol. II, București, Editura Humanitas, 2002; Plotin, *Opere*, vol. I, București, Editura Humanitas, 2003.